

Protokoll 9/2025

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 21 oktober 2025 kl. 16:35-16:45, Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Ledamöter

Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Nike Örbrink (KD) Vice ordförande
Felix Finnveden (S)
Sven Britton (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Inger Gretzer Qvick (V)
Vivianne Gunnarsson (MP)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Margita Jacobsson (L)
Thomas Wihlman (C)
Gabriel Rindborg (S) ersätter Norma Aranda de Gutiérrez (S)

Ersättare

Paul Bodén (S)
Magnus Ivarsson (V)
Karin Södergren (V)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)
Rosie Rothstein (L)
Malin Frick (C)

Övriga närvarande

Karin Bülow Förvaltningschef
Jonna Hermansson Avdelningschef
Carl Smitterberg Enhetschef
Ulrika Lindhe Nämndsekreterare
Marcus Björk Borgarrådssekreterare

Justerare

Robert Mjörnberg, Nike Örbrink

Datum för justering

2025-10-28

Paragraf

§§13-16

Sekreterare

Ulrika Lindhe Gare

§ 13**Svar på remiss av handlingsplan för hbtqi-personers
rättigheter och möjligheter 2030**

ALD 2025/327

Beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030. Planen beskriver de grundläggande förutsättningarna utifrån tre olika fokusområden: kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande. Till dessa fokusområden hör ett antal effektmål och resultatmål samt förslag på aktiviteter.

Handlingsplanen är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna, MR-programmet, och riktar sig till alla nämnder och bolagsstyrelser.

Förvaltningen välkomnar handlingsplanen för att arbeta med hbtqi-frågorna i stadens verksamheter utifrån övergripande mål. Personcentrerade arbetssätt ska genomsyra arbetet i äldreomsorgen och samtliga verksamheter ska arbeta enligt äldreomsorgens värdegrund. Det är viktigt att kontinuerligt fortsätta arbeta för ökad kunskap och förståelse för hbtqi-personers situation i

äldreomsorgen och att löpande insatser fortsatt görs i den ordinarie verksamhetsutvecklingen.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/327-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Svar på remiss av handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030
- ALD 2025/327-2.1 Bilaga 1. Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter 2030

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 13

**Handlingsplan för HBTQI-personers
rättigheter och möjligheter 2030.**

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr: ALD 2025/327

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
2. Att handlingsplanen revideras och inkluderas direkt i stadens program för mänskliga rättigheter.
3. Att därutöver anföras.

Den liberala demokratin är hotad på många håll i världen. Målet för Stockholm bör vara att staden ska vara den mest liberala och mest toleranta staden. Det betyder att det inte finns något slutmål för Stockholms utveckling, utan målet är ständig utveckling och skydd för samt stöd till jämlikt samhälle för alla. Det innebär också att särskilda insatser behöver inriktas på och genomföras för att utveckla staden så att alla känner sig inkluderade.

Stockholms stad ska vara frihetens stad, där varje individ fritt kan forma sitt liv utan att begränsas av diskriminering. Det är därför viktigt att staden tar sitt ansvar för att säkerställa HBTQI-personers rättigheter och möjligheter.

Vi vill dock peka på en mer övergripande problematik. Stadens program för mänskliga rättigheter är i grunden alltför allmänt hållet och saknar tydliga styrmål. För att kompensera för detta tas det nu fram en rad olika handlingsplaner, vilket leder till en fragmenterad styrning där flera planer överlappar varandra.

Vi menar att det vore klokare att samla arbetet i ett gemensamt och mer konkret program för mänskliga rättigheter, där även arbetet med nationella minoriteter och samer ingår. I ett sådant program skulle särskilda mål och uppdrag för respektive minoritet kunna formuleras, men inom en gemensam struktur och med tydlig ansvarsfördelning. På så sätt skulle staden få ett styrdokument som både är överskådligt och möjligt att följa upp på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis är det positivt att frågorna lyfts, men vi anser att styrningen blir mer effektiv och tydlig om arbetet koncentreras i ett samlat program i stället för i ett stort antal separata planer.

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 13

Dnr: ALD 2025/327

Svar på remiss av handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030

Nike Örbrink (KD)

Särskilt uttalande:

Att släppa en främmande person över sin tröskel för att få hjälp med sina bestyr är något som kan upplevas som obehagligt för många. Det är verkligheten för många äldre som i dag har hemtjänst. Extra utsatta är äldre HBTQ-personer, som kan uppleva en rädsla för att inte bli sedd för den man är, få sina relationer tagna på allvar, eller inte få den hjälp man behöver.

I en tidigare uppskattning från Socialstyrelsen uppgår äldre HBTQ-personer som har hemtjänst eller bor på särskilt boende till 15 000. Det antalet lär också öka i takt med att antalet äldre blir fler. Det är därför välkommet med ett handlingsprogram för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter. Detta för att säkerställa att alla äldre stockholmare möts med respekt och får den hjälp de behöver oavsett sexuell läggning eller levnadssätt.

En nationell SCB-kartläggning från 2017 visade att i snitt 69 procent av personal i kategorin *hemservicpersonal m.fl.* var utrikesfödda. Ett handlingsprogram för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter kan därför också vara viktig för den personal som har bakgrund i länder med en mer intolerant syn på icke-traditionella levnadssätt. Staden måste jobba proaktivt för att alla äldre ska bli bemötta med värdighet och på sina villkor. Vi hoppas att styret vågar leva upp till sina högt ställda ambitioner i denna frågan.

§ 14**Svar på remiss av handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter**

ALD 2025/328

Beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om förslaget till handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD) lämnar ett särskilt uttalande.

Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget om handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 till äldrenämnden för yttrande. Sveriges fem erkända nationella minoriteter är judar, romer, urfolket samer, sverigefinnar och tornedalingar. De berörda minoriteterna har särskilda rättigheter bland annat inom språk och kultur samt delaktighet och inflytande i frågor som berör dem.

Handlingsplanen är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna, MR-programmet. Den riktar sig till alla nämnder och bolagsstyrelser och det övergripande målet är att staden ska säkerställa nationella minoriteter och urfolket samernas fulla tillgång till sina rättigheter. Planen utgår från samma tre fokusområden, med uttalade effektmål och resultatmål, som MR-programmet: Kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande. Varje nämnd

ansvarar för att arbeta enligt målen. Därtill har bland annat äldrenämnden ett särskilt ansvar för att stödja stadsdelsnämnderna. Arbetet utgår från respektive verksamhets ordinarie arbete och resultaten och utmaningarna ska synliggöras i stadens befintliga uppföljningsprocesser. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning, stöd och uppföljning i implementeringen av planen.

Stadens medarbetare ska ha god kunskap om nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter, historia och utsatthet för rasism och diskriminering samt om verksamheternas skyldigheter. Staden behöver också nå de berörda minoriteterna med information om deras rättigheter och service, förskola och äldreomsorg ska erbjudas på nationella minoritetsspråk. Verksamheter som möter medborgare ska ha god kännedom om nationella minoriteters upplevelser av stadens välfärd och service. De berörda minoriteterna ska synliggöras, ha möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kulturella identitet och ha delaktighet och inflytande i frågor som berör dem.

Förvaltningen delar i stort kommunstyrelsens syn på handlingsplanens struktur, arbetssätt och ansvarsfördelning men har en generell farhåga om att nämnder har svårt att ta till sig all information från de olika styrdokumenterna om mänskliga rättigheter. Därför önskar förvaltningen en stadsgemensam och, för vissa grupper obligatorisk, utbildning om mänskliga rättigheter, där nationella minoriteter och urfolket samernas historia och utsatthet för rasism och diskriminering synliggörs.

Förvaltningen bedömer också att det är viktigt att kommunstyrelsen samordnar stadens fortsatta arbete med en del praktiska frågor, exempelvis om rättighetsbaserade och normkritiska arbetssätt samt vilken typ av ärenden som särskilt berör målgrupperna och föranleder deras inflytande. Samordning skulle stärka möjligheten för nämnder och bolagsstyrelser att arbeta utifrån likvärdiga bedömningar och fördjupa förståelsen för stadens samlade arbete med mänskliga rättigheter. Därmed skulle staden också kunna bemöta målgrupperna på samma sätt i likvärdiga ärenden.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/328-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Svar på remiss av handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030
- ALD 2025/328-2.1 Bilaga 1. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030

Äldrenämnden den 21 oktober 2025

Ärende 14

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030. Remiss från kommunstyrelsen
Dnr: ALD 2025/328

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
2. Att handlingsplanen revideras och inkluderas direkt i stadens program för mänskliga rättigheter.
3. Att därutöver anföras.

Den liberala demokratin är hotad på många håll i världen. Målet för Stockholm bör vara att staden ska vara den mest liberala och mest toleranta staden. Det betyder att det inte finns något slutmål för Stockholms utveckling, utan målet är ständig utveckling och skydd för samt stöd till jämlikt samhälle för alla. Det innebär också att särskilda insatser behöver inriktas på och genomföras för att utveckla staden så att alla känner sig inkluderade.

Stockholms stad ska vara frihetens stad, där varje individ fritt kan forma sitt liv utan att begränsas av diskriminering. Det är därför viktigt att staden tar sitt ansvar för att säkerställa att de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter värnas.

Vi vill dock peka på en mer övergripande problematik. Stadens program för mänskliga rättigheter är i grunden alltför allmänt hållet och saknar tydliga styrmål. För att kompensera för detta tas det nu fram en rad olika handlingsplaner, vilket leder till en fragmenterad styrning där flera planer överlappar varandra.

Vi menar att det vore klokare att samla arbetet i ett gemensamt och mer konkret program för mänskliga rättigheter, där även arbetet med nationella minoriteter och samer ingår. I ett sådant program skulle särskilda mål och uppdrag för respektive minoritet kunna formuleras, men inom en gemensam struktur och med tydlig ansvarsfördelning. På så sätt skulle staden få ett styrdokument som både är överskådligt och möjligt att följa upp på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis är det positivt att frågorna lyfts, men vi anser att styrningen blir mer effektiv och tydlig om arbetet koncentreras i ett samlat program i stället för i ett stort antal separata planer.

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 14

Dnr: ALD 2025/328

**Svar på remiss av handlingsplan
för nationella minoriteter och
urfolket samernas rättigheter 2030**

Nike Örbrink (KD)

Särskilt uttalande:

Det är viktigt att staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samer har full tillgång till sina rättigheter. Handlingsplanen har en god ansats men brister på en punkt – att uppmärksamma antisemitismens särart. All rasism är naturligtvis helt oacceptabel, men antisemitismens rasistiska och konspiratoriska rötter särskiljer sig från annan rasism. Den tillskriver ofta judar ett hemligt och överdrivet inflytande som ofta förkläs som ”kritik mot makten”, snarare än uppmärksammas som den rasism den faktiskt är. Kollektiv skuld projiceras på alla judar och gränsen mellan judar, judiska institutioner och staten Israel suddas ofta ut – något som vi inte minst sett på Stockholms gator. För att säkerställa den judiska minoritetens rättigheter krävs därför särskild kunskap och åtgärder som blottlägger antisemitismen, inte bara generella antirasistiska verktyg.

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 14

Dnr: ALD 2025/328

Svar på remiss av handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande:

Centerpartiet ser det som viktigt och naturligt att staden arbetar för en handlingsplan avseende de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter. Staden är dessutom förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli.

Det framgår av handlingsplanen att stadens medarbetare ska ha god kunskap om nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter, historia och utsatthet för rasism och diskriminering samt om verksamheternas skyldigheter. Staden behöver också nå de berörda minoriteterna med information om deras rättigheter och service, förskola och äldreomsorg ska erbjudas på nationella minoritetsspråk. Verksamheter som möter medborgare ska ha god kännedom om nationella minoriteters upplevelser av stadens välfärd och service. De berörda minoriteterna ska synliggöras, ha möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kulturella identitet och ha delaktighet och inflytande i frågor som berör dem.

Vidare sägs: Stadens medarbetare ska ha god kunskap om nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter, historia och utsatthet för rasism och diskriminering samt om verksamheternas skyldigheter. Staden behöver också nå de berörda minoriteterna med information om deras rättigheter och service, förskola och äldreomsorg ska erbjudas på nationella minoritetsspråk. Verksamheter som möter medborgare ska ha god kännedom om nationella minoriteters upplevelser av stadens välfärd och service. De berörda minoriteterna ska synliggöras, ha möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kulturella identitet och ha delaktighet och inflytande i frågor som berör dem.

Dock menar äldreförvaltningen att det är svårt att ta till sig all information från de olika styrdokumenterna om mänskliga rättigheter. Så kan det vara men i handlingsplanen får vi inte heller någon tydlig hänvisning eller plan till hur arbetet förväntas bedrivas. Vi har inte heller någon nulägesbild. Centerpartiet uppskattar inte svävande utgångspunkter och mål.

Inte heller sätts de nationella minoriteterna och samerna in i ett bredare minoritetsperspektiv. Förvisso är finskan ett av de stora minoritetsspråken i Stockholm, men vi har också andra – som arabiska, somali, persiska etcetera. Alla minoritetsgrupper bör respekteras för sin kultur, sin religion, sitt språk och historia och för allt de tillför Stockholm. Inte minst inom äldreomsorgen har detta betydelse, det stora antalet personer med utländsk bakgrund är medarbetare som vi inte kan vara utan de måste synliggöras likaväl som de medarbetare som tillhör är samer eller tillhöra de nationella minoriteterna.

§ 15**Svar på remiss av handlingsplan för romsk inkludering**

ALD 2025/329

Beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om förslaget till handlingsplan för romsk inkludering 2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Margita Jacobsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Liberalerna.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget om handlingsplan för romsk inkludering 2030 till äldrenämnden för yttrande. Romer är ett samlingsnamn på en folkgrupp som har bakgrund från flera olika länder och som historiskt har utsatts för rasism, diskriminering och stigmatisering. Romer är också en av Sveriges fem erkända nationella minoriteter.

För att främja romers mänskliga rättigheter finns det flera styrdokument om romsk inkludering. Den aktuella handlingsplanen tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna, MR-programmet, och den ersätter *Stockholms stads strategi för romsk inkludering 2018–2022*. Det övergripande målet med handlingsplanen är att säkerställa romers lika tillgång till de mänskliga rättigheterna genom att motverka antiziganism.

Handlingsplanen utgår från samma tre fokusområden, med uttalade effektmål och resultatmål, som MR-programmet: Kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande. Arbetet utgår från respektive verksamhets ordinarie arbete och resultaten och utmaningarna ska synliggöras i stadens ordinarie uppföljningsprocesser. Vissa nämnder och verksamheter har ett specifikt ansvar för vissa mål, bland annat ska äldrenämnden stödja

och samordna stadsdelsnämndernas arbete inom äldreomsorgen. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning, stöd och uppföljning av implementeringen samt sammanfattar stadens arbete i en rapport vartannat år.

Förvaltningen delar i stort kommunstyrelsens syn på handlingsplanens struktur, arbetssätt och ansvarsfördelning men har en generell farhåga om att nämnder har svårt att ta till sig all information från de olika styrdokumenterna om mänskliga rättigheter. Därför önskar förvaltningen en stadsgemensam och för vissa grupper obligatorisk utbildning om mänskliga rättigheter, där nationella minoriteters, inklusive romers, historia och utsatthet för rasism och diskriminering synliggörs. Vidare önskar förvaltningen att kommunstyrelsen samordnar stadens fortsatta arbete kring vissa praktiska frågor, exempelvis om rättighetsbaserade, normkritiska och målgruppsanpassade arbetssätt samt vilken typ av ärenden som särskilt berör romer och föranleder målgruppens inflytande.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/329-4 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Svar på remiss av handlingsplan för romsk inkludering 2030
- ALD 2025/329-4.1 Bilaga 1. Handlingsplan för romsk inkludering

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 15

Handlingsplan för romsk inkludering 2030.

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr: ALD 2025/329

Margita Jacobsson (L)

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att handlingsplanen revideras och inkluderas direkt i stadens program för mänskliga rättigheter.
3. Att därutöver anföras.

Den liberala demokratin är hotad på många håll i världen. Målet för Stockholm bör vara att staden ska vara den mest liberala och mest toleranta staden. Det betyder att det inte finns något slutmål för Stockholms utveckling, utan målet är ständig utveckling och skydd för samt stöd till jämlikt samhälle för alla. Det innebär också att särskilda insatser behöver inriktas på och genomföras för att utveckla staden så att alla känner sig inkluderade.

Stockholms stad ska vara frihetens stad, där varje individ fritt kan forma sitt liv utan att begränsas av diskriminering. Det är därför viktigt att staden tar sitt ansvar för att säkerställa romsk inkludering.

Vi vill dock peka på en mer övergripande problematik. Stadens program för mänskliga rättigheter är i grunden alltför allmänt hållet och saknar tydliga styrmål. För att kompensera för detta tas det nu fram en rad olika handlingsplaner, vilket leder till en fragmenterad styrning där flera planer överlappar varandra.

Vi menar att det vore klokare att samla arbetet i ett gemensamt och mer konkret program för mänskliga rättigheter, där även arbetet med nationella minoriteter och samer ingår. I ett sådant program skulle särskilda mål och uppdrag för respektive minoritet kunna formuleras, men inom en gemensam struktur och med tydlig ansvarsfördelning. På så sätt skulle staden få ett styrdokument som både är överskådligt och möjligt att följa upp på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis är det positivt att frågorna lyfts, men vi anser att styrningen blir mer effektiv och tydlig om arbetet koncentreras i ett samlat program i stället för i ett stort antal separata planer.

§ 16**Svar på remiss av handlingsplan för åldersvänlig stad**

ALD 2025/361

Beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om handlingsplan för en åldersvänlig stad och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande

Hugo Laigar (M) lämnar ett särskilt uttalande.

Margita Jacobsson (L) lämnar ett särskilt uttalande.

Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en reviderad handlingsplan för en åldersvänlig stad till äldrenämnden för yttrande senast den 24 oktober.

Stockholms stad ska vara en åldersvänlig stad som säkerställer att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället. Äldre måste erbjudas möjligheter att delta i samhällslivet, vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv och få tillgång till nödvändiga tjänster och omsorg. Ett åldersvänligt samhälle är inkluderande och tillgängligt och skapar förutsättningar för människor att känna sig trygga samt bibehålla fysisk, psykisk och social hälsa. En viktig utgångspunkt för arbetet är att staden ska vara lyhörd för den äldre befolkningens egna önskemål.

Stockholms stad har åtagit sig att följa Världshälsoorganisationens evidensbaserade modell för att bli åldersvänlig. Utifrån den har staden identifierat fem utvecklingsområden som handlingsplanen

utgår ifrån: delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö samt kommunikation och information. Till varje utvecklingsområde hör ett antal mål som beskriver den långsiktiga förändring som staden strävar efter. Målen pekar på en tydlig, gemensam riktning med flexibilitet för nämnder och bolag att ta fram egna aktiviteter utifrån respektive verksamhetsområden och prioriteringar.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i sina verksamhetsplaner ange aktiviteter och tillvägagångssätt för att bidra till målen enligt handlingsplanen. Kommunstyrelsens äldreombudsman ska stödja i arbetet. I uppföljningen av mål och indikatorer ska både arbetets framgångar och utmaningar redovisas.

Förvaltningen ser positivt på stadens ansats att vara åldersvänlig och instämmer i stort med handlingsplanens övergripande målsättning. Förvaltningen föreslår dock en högre ambition genom tydligare mål och ansvarsfördelning samt en mer strukturerad samordning och uppföljning av planen för att arbetet inte ska tappa fart. Vidare lyfter förvaltningen sin egen och den aktuella forskningens roll som väsentliga för att fånga in de äldres varierande behov och förutsättningar men också för att utforma motiverade och effektiva åtgärder. Därtill har förvaltningen förslag till kompletteringar och förtydliganden under utvecklingsområden för samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö samt kommunikation och information.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/361-3 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Svar på remiss av handlingsplan för en åldersvänlig stad
- ALD 2025/361-3.1 Bilaga 1. Handlingsplan för åldersvänlig stad

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 16

Dnr: ALD 2025/361

Svar på remiss av handlingsplan för åldersvänlig stad

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut:

1. Att delvis godkänna Handlingsplan för åldersvänlig stad
2. Att därutöver anföra följande

Vi välkomnar ambitionen om en stad som är tillgänglig och ändamålsenlig för äldre. Först och främst ställer vi oss lite frågande till termen ”åldersvänlig stad” som sådan. Ålder är inte samma sak som att vara äldre, det heter ju exempelvis *medelålders*. Vi anser därför att termen ”äldrevänlig stad” är en mer rättvisande benämning, så att det blir tydligt till vem handlingsplanen riktar sig.

Handlingsplanen får heller inte bara stanna vid goda avsikter och vackra ord, utan måste leda till en positiv utveckling. Vi efterfrågar därför också fler mätbara indikatorer. Utan konkreta mål blir arbetet svårt att följa upp och utvärdera.

Även vissa aspekter när det kommer till tillgänglighet för äldre till det offentliga rummet lyser med sin frånvaro. Trygghet i det offentliga rummet i form av snöröjning och halkbekämpning nämns bara i en enda bisats. För äldre är en god snöröjning och halkbekämpning helt avgörande för att komma ut under vintermånaderna. Inte minst till de sociala aktiviteter som det ägnas ett helt kapitel åt att beskriva. Kristdemokraterna hade gärna sett ett större fokus på snöröjning och halkbekämpning som en del av en äldrevänlig stad. Äldrevänlig snöröjning, snarare än feministiskt dito.

Vi vill även att programmet komplementeras med åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet mot exempelvis äldrebedrägerier. Handlingsprogrammet lyfter inte heller behovet av rena praktikaliteter, som exempelvis en god tillgång till toaletter och bänkar att vila sig på i det offentliga rummet.

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 16

Dnr ALD 2025/361

**Svar på remiss av handlingsplan
för åldersvänlig
Stad**

Hugo Laigar m.fl. (M)

Särskilt uttalande:

Moderaterna stödjer äldreförvaltningens synpunkter om tydlig styrning av insatser för äldre. Vi konstaterar att förvaltningen uppmanar att kommunstyrelsen mer strukturerat samordnar stadens arbete inom ramen för äldreombudsmannens roll.

Vi Moderater ser det nödvändigt att denna samordning görs allt för att undvika att frågor kring äldre sker på parallella spår som inte kommuniceras.

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Handlingsplan för en åldersvänlig stad. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Ärende 16

Dnr: ALD 2025/361

Margita Jacobsson (L)

Särskilt uttalande

Liberalerna ser positivt på att en handlingsplan för en åldersvänlig stad nu tas fram. Handlingsplanen syftar till att säkerställa att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället. För att uppnå detta är det avgörande att äldre invånare ges möjlighet att delta i samhällslivet, vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv och få tillgång till nödvändiga tjänster och omsorg.

Behovet och efterfrågan på boenden för äldre är stort, och efterfrågan väntas öka de kommande åren samtidigt som många av de nyproducerade bostäderna för äldre är dyra. Vi vill även lyfta det faktum att majoriteten nedprioriterat servicehusen under mandatperioden, en boendeform som är efterfrågad bland våra äldre. Vi har i flera år drivit ett krav om att 85+ ska ha rätt att välja att flytta in på äldreboende (ej vård-och omsorgsboende) utan biståndsbeslut. Det gör servicehusen ännu viktigare att bevara. Siffror från äldreförvaltningen visar att antalet beslut om servicehus minskade med 32 under 2024, samtidigt som andelen avslag ökade. Servicehus är en populär och viktig boendeform för många äldre, och vi menar att den bör värnas och utvecklas snarare än avvecklas.

En åldersvänlig stad kräver fler valmöjligheter för äldre. Servicehusen är en boendeform som kombinerar trygghet, gemenskap och självständighet, och därför är det av största vikt att staden säkerställer att denna boendeform fortsatt finns tillgänglig för de som behöver den.

Äldrenämnden 21 oktober 2025

Ärende 16

Dnr: ALD 2025/361

Svar på remiss av handlingsplan för åldersvänlig stad

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande:

Centerpartiet instämmer i Äldreförvaltningens bedömning och förslag till beslut.

Vi konstaterar dock att under den något märkliga beteckningen åldersvänlig stad i remissen döljer sig ett resonemang om äldre och inte som man kan tro en stad som är vänlig mot alla oavsett den ålder man befinner sig i.

Men om vi enbart ser på de äldre i staden, möjligen inkluderande dem som har olika typer av funktionsnedsättning av den typ som kan drabba äldre, så kanske handlingsplanen handlar om det märkliga förhållandet att det måste säkerställas att äldre åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället.

Det sägs till exempel: Äldre måste erbjudas möjligheter att delta i samhällslivet, vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv och få tillgång till nödvändiga tjänster och omsorg. Ett åldersvänligt samhälle är inkluderande och tillgängligt och skapar förutsättningar för människor att känna sig trygga samt bibehålla fysisk, psykisk och social hälsa. Självklart!

Vi anser också att det är bra att förvaltningen föreslår en högre ambition genom tydligare mål och ansvarsfördelning samt en mer strukturerad samordning och uppföljning av planen för att arbetet inte ska tappa fart. Vidare lyfter förvaltningen sin egen och den aktuella forskningens roll som väsentliga för att fånga in de äldres varierande behov och förutsättningar men också för att utforma motiverade och effektiva åtgärder, vi instämmer i och understryker detta.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Erik Robert,Mjörnberg	2025-10-21
Karin Rebecka Nike Benedikta,Örbrink	2025-10-22